WARIES MISDAADREEKS · Nº 074

Valse Bronzen in Arnhem

De zaak van het verwisselde beeld

Het volledige script van de true-crimepodcast **GEGOTEN**, zes afleveringen, met de bronnen die de makers verzamelden. De zevende aflevering, de ontknoping, is verzegeld.

UITGEVERIJ WARIES

VOOR JE BEGINT

Je bent de luisteraar

In de zomer van 2026 maakten twee Arnhemmers een podcast over een bronzen beeld dat niet was wat het leek. Dit boek bevat het volledige script van de eerste zes afleveringen, en de documenten die zij bij elke aflevering publiceerden.

Je leest wat Fenna Oudshoorn en Joep Wassink hoorden, in de volgorde waarin zij het hoorden. Ze weten in aflevering 2 nog niet wat ze in aflevering 5 ontdekken, en jij ook niet. Sommige mensen die ze spreken, vertellen de waarheid. Anderen niet, of niet helemaal. Sommigen hebben daar een goede reden voor.

Na aflevering 6 vind je de opdracht: zes vragen over wat er met De Luisteraar is gebeurd. Er zijn werkbladen, een antwoordformulier en drie rondes hints, op hun kop gedrukt zodat je ze niet per ongeluk leest. Daarna volgt, achter een verzegelde pagina, de zevende aflevering. Daarin vertellen Fenna en Joep wat zij denken, met verwijzingen naar de pagina's waar het bewijs staat.

Alles wat je nodig hebt om de zaak op te lossen, staat in dit boek. Reken op twee tot vier uur.

Zo lees je het script

FENNA Wat de makers in de studio zeggen, staat in deze letter. Hun namen staan in zwart.

JOEP Groene namen: voice-over, ingesproken achteraf, over geluid van de plek.

RUBEN Bruine namen: opnames van gesprekken buiten de studio. Wat mensen tegen de microfoon zeiden, letterlijk.

HANNA telefoon Telefoongesprekken en voicemails, met een stippellijn.

GELUID · *Geluiden en muziek staan cursief en groen, tussen de regels.*

00:12:30

Tijdcodes in de kantlijn geven aan waar je in de aflevering bent. De bronnen bij elke aflevering zijn genummerd, bijvoorbeeld *stuk 4.2*: tweede stuk bij aflevering 4.

INHOUD

Gegoten

· Je bent de luisteraar 3

· Stemmen 5

· Arnhem, schematisch 6

1 Het verkeerde brons 7

Bronnen: Persbericht, krant en rapport 15

2 Negen dagen 17

Bronnen: Een mail, twee bonnen en een plattegrond 25

3 De man uit Bandung 27

Bronnen: Opdracht, catalogus, advertentie 36

4 Code drie 39

Bronnen: Alarm, bus, toren 48

5 Zestig meter 50

Bronnen: Register, brief, badge 60

6 Twee letters 63

Bronnen: Foto's, wedstrijd, hek, mail 72

· De opdracht 75

· Wie kon wat? 76

· Wanneer? 77

· Wat jij denkt 78

· Drie rondes 79

7 Gegoten 82

· Wat echt is 90

WIE JE HOORT

Stemmen

DE MAKERS

Fenna Oudshoorn	41, oud-verslaggever bij de regionale radio. Woont in Klarendal. Nuchter.
Joep Wassink	33, drie jaar kunstgeschiedenis, daarna fietsenmaker. Woont in het Spijkerkwartier. Grondig.

HET BEELD

De Luisteraar	brons, 1958, 118 cm. Knielend kind met de rechterhand achter het oor. Gesigneerd K. WOLFSEN 1958. Van 1991 tot 2026 in Park Sonsbeek.
Kasper Wolfsen	beeldhouwer, volgens de catalogus van 1962 geboren in 1921 en overleden in 1961.
Lotte Brinkgreve	Arnhemse beeldhouwster (1914–1987), abstract werk. Sinds het overzicht van 2024 zeer gewild.
Herman van Daalen	galeriehouder in Arnhem (1915–1990), vriend van Wolfsen en van Brinkgreve.

DE EIGENAAR

Marijke van Daalen	68, dochter van Herman, voorzitter Stichting Erven Van Daalen.
Daan van Daalen	46, kleinzoon van Herman, secretaris van de stichting. Werkt bij een verzekeraar.

DE GIETERIJ

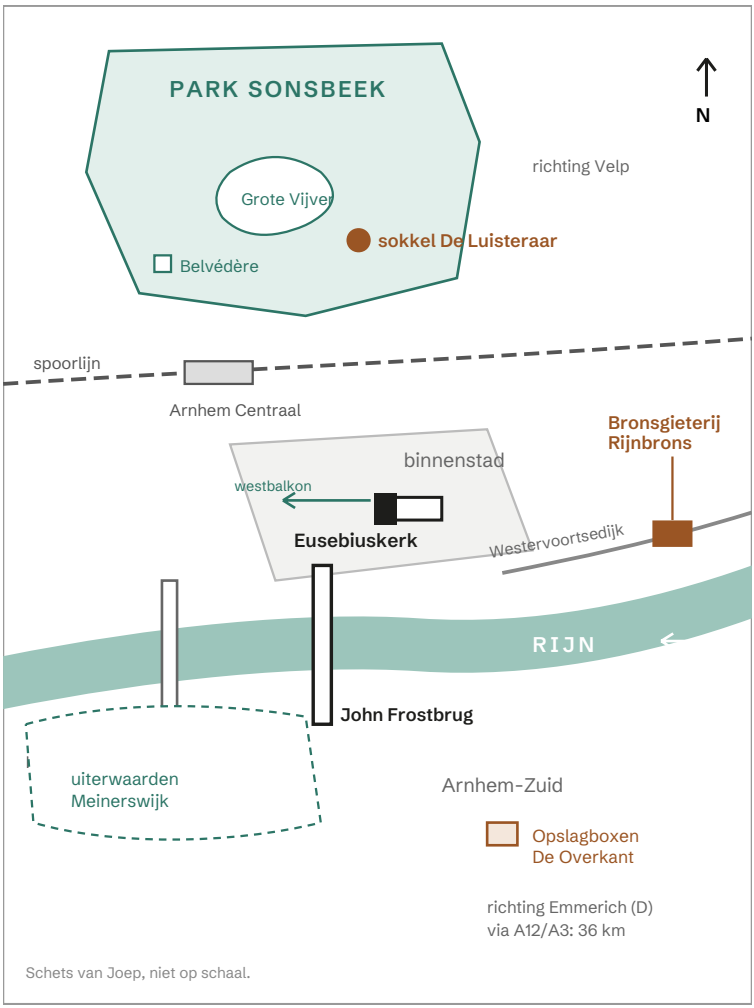
Ruben Kroes	54, eigenaar Bronsgieterij Rijnbrons, Westervoortsedijk. Schoolvriend van Daan.
Mila Verstegen	34, patineerder bij Rijnbrons, beeldhouwer. Werkte in 2023 voor Ingrid Hofstede.
Sem Gerritsen	41, Hijs- en Transportbedrijf Gerritsen.

DESKUNDIGEN EN ANDEREN

Hanna Ploeg	restaurator, Utrecht.
Ingrid Hofstede	61, kunsthistorica, Brinkgreve-kenner, Deventer.
Jürgen Hollmann	63, Kunstgießerei Hollmann, Emmerich (D).
Kees Mulder	70, vrijwilliger Arnhem in 3D.
Henk Dorrestein	archivaris, Arnhems Kunstenaarsarchief.
Sophie Lindhout	Veilinghuis Borgman, Amsterdam.
Gijs Hermsen	beheerder Opslagboxen De Overkant, Arnhem-Zuid.
Victor Lamers	58, kunsthandelaar, Amsterdam.

DE PLEKKEN

Arnhem, schematisch

Schets van Joep, niet op schaal.

01

AFLEVERING 1

Het verkeerde brons

Online: donderdag 20 augustus 2026
Speelduur: 38 min 14 s · Opgenomen in Arnhem en omgeving

Een lege sokkel in Park Sonsbeek, een tak, een storm en een restaurator die iets ziet wat niemand wil zien. Het bronzen jongetje dat vijfendertig jaar naar het park luisterde, blijkt nooit zestig jaar oud te zijn geweest.

Te horen

Fenna Oudshoorn en Joep Wassink (presentatie) · een wandelaar in Sonsbeek · Marijke van Daalen, voorzitter Stichting Erven Van Daalen · Hanna Ploeg, restaurator, Utrecht

GELUID · *vogels, ver verkeer, voetstappen op grind. Een hond blaft twee keer.*

00:00:00

FENNA Ik sta in Park Sonsbeek, in Arnhem, op een dinsdagochtend in juni. Het heeft 's nachts geregend, de beuken druppen nog na. Voor me staat een sokkel van baksteen, ongeveer zo hoog als mijn heup. Er zit een bronzen bordje op. En er staat niets op.

GELUID · *een tik van een vingernagel op metaal.*

FENNA Op het bordje staat: *Kasper Wolfsen, 1921 tot 1961. De Luisteraar, 1958. Brons. In bruikleen van de Stichting Erven Van Daalen.* Daaronder vier gaten waar bouten hebben gezeten.

WANDELAAR Hij is weg, hè? Dat jongetje. Ik loop hier al twintig jaar met de hond, ik zeg altijd goedemorgen tegen hem. Hij zat zo. Met zijn hand zo achter zijn oor.

FENNA Alsof hij ergens naar luisterde.

WANDELAAR Naar de vogels, zei mijn vrouw altijd. Ik dacht: naar de stad. Je hoort hier op zondag de klokken van de Eusebius, als de wind goed staat. Is hij gestolen?

FENNA Nee. Hij is niet gestolen. Althans, niet nu.

MUZIEK · *tune GEGOTEN, een lage cello, een tik op brons die naklinkt.*

00:01:48

FENNA Dit is Gegoten. Een podcast over een beeld dat niet was wat het leek. Ik ben Fenna Oudshoorn.

JOEP En ik ben Joep Wassink. En voor de duidelijkheid: wij zijn geen politie, geen kunstexperts, geen advocaten.

FENNA Ik heb vijftien jaar bij de regionale radio gewerkt. Verkeer, gemeenteraad, af en toe een brand.

JOEP En ik heb drie jaar kunstgeschiedenis gestudeerd in Nijmegen en daarna fietsen gerepareerd. Wat, als je erover nadenkt, ook een vorm van restauratie is.

FENNA Dat is het niet, Joep.

JOEP Het is een beetje restauratie.

FENNA We wonen allebei in Arnhem, ik in Klarendal, Joep in het Spijkerkwartier. En in juni van dit jaar, 2026, lazen we hetzelfde berichtje. Een berichtje van een paar regels, dat bijna niemand opviel.

JOEP Ik heb het nog. Persbericht van de Stichting Erven Van Daalen, dinsdag 9 juni. "Het bronzen beeld De Luisteraar, dat sinds 1991 in Park Sonsbeek stond, is na onderzoek door een restaurator een moderne kopie gebleken. De stichting heeft aangifte gedaan."

FENNA Dat was het. Geen interview, geen foto. En ik dacht: hoe kan een beeld dat vijfendertig jaar in een park staat, een moderne kopie zijn?

JOEP En ik dacht: wie maakt er nou een kopie van een Wolfsen?

FENNA Dat moet je even uitleggen.

JOEP Kasper Wolfsen is, nou ja, niemand. Sorry. Hij is een beeldhouwer van wie bijna niets bekend is. Er is één catalogus, van een kleine tentoonstelling in 1962, een jaar na zijn dood. Hij maakte figuratief werk, kinderen, dieren, een visser. Lief, vakkundig, beetje ouderwets voor die tijd. Als je de kunstgeschiedenis van na de oorlog openslaat, staat hij er niet in.

FENNA Dus geen beeld waar je rijk van wordt.

JOEP Nee. Als je in Arnhem rijk wilt worden van een beeldhouwer, moet je, eh, *dood* zijn en Lotte Brinkgreve heten.

FENNA Leg uit.

JOEP Brinkgreve. Arnhemse beeldhouwster, abstract werk, grote stille vormen in brons en steen. Ze is in 1987 overleden, en jarenlang wist bijna niemand nog wie ze was. Toen kwam er in 2024 een groot overzicht in Zwolle, en ineens wil iedereen een Brinkgreve. In november 2024 ging er op een veiling in Amsterdam een bronzen Brinkgreve weg voor tweehonderdtwaalfduizend euro.

FENNA En een Wolfsen?

JOEP Daar hebben we nog geen bedrag voor. Maar geen tweehonderdtwaalfduizend, dat beloof ik je.

FENNA Onthoud dat verschil maar even. Wij gingen in elk geval eerst praten met de eigenaar.

TC 00:07:20 · HUISKAMER, ARNHEM-NOORD

De eigenaar

GELUID · *een klok tikt. Kopjes op schotels.*

FENNA Marijke van Daalen is achtenzestig. Ze woont in een jarendertigwoning aan de rand van het park, op tien minuten lopen van de lege sokkel. Ze is voorzitter van de Stichting Erven Van Daalen. Op de schoorsteen staat een foto van een man met een vlinderdas.

MARIJKE Dat is mijn vader. Herman van Daalen. Hij had een galerie in de Bakkerstraat, van 1949 tot halverwege de jaren zeventig. Kleine zaak, maar iedereen kwam er. Hij is in 1990 overleden. Zijn verzameling is in de stichting gegaan, en de stichting bestaat eigenlijk nog maar voor één ding.

FENNA De Luisteraar.

MARIJKE De Luisteraar. De rest is in de loop der jaren verkocht of geschonken. Mijn vader had het beeld van Wolfsen zelf. Ze waren bevriend. Wolfsen was jong overleden, in Indonesië, en mijn vader heeft zijn nalatenschap beheerd. Zo heet dat. Er was niet veel.

JOEP En in 1991 komt het beeld in het park.

MARIJKE Vrijdag 24 mei 1991. Ik weet het nog, omdat het regende en de wethouder een paraplu boven het beeld hield in plaats van boven zichzelf. Mijn vader wilde altijd dat het buiten zou staan. "Hij moet de stad horen," zei hij. Het park was een logische plek. Sonsbeek heeft natuurlijk die beroemde beeldententoonstellingen gehad, al sinds 1949. Dit was iets veel bescheideners. Een bruikleen. Wij blijven eigenaar, wij zorgen voor het onderhoud en de verzekering.

FENNA Hoe vaak is hij in die vijfendertig jaar van zijn sokkel geweest?

MARIJKE Eén keer. In februari 2025. De sokkel was gaan scheuren, er zat vorst in het voegwerk. Het bestuur heeft besloten om hem

BRONNEN BIJ AFLEVERING 1

Persbericht, krant en rapport

Wat wij in juni 2026 op tafel hadden. Gepubliceerd met toestemming van de stichting en van Atelier Ploeg.

STUK 1.1 · PERSBERICHT, DINSDAG 9 JUNI 2026

STICHTING ERVEN VAN DAALEN
Arnhem · secretariaat: D. van Daalen

Beeld De Luisteraar in Park Sonsbeek blijkt kopie

Het bronzen beeld *De Luisteraar* (Kasper Wolfsen, 1958), dat sinds 24 mei 1991 als bruikleen van de Stichting Erven Van Daalen in Park Sonsbeek stond, is na onderzoek door een restaurator een moderne kopie gebleken. Het beeld raakte op 21 april jongstleden beschadigd door een vallende tak en werd voor herstel naar Restauratieatelier Ploeg te Utrecht overgebracht.

Uit het onderzoek blijkt dat het beeld van recente datum is. Het origineel is vermist. De stichting heeft aangifte gedaan en verzoekt eenieder met informatie zich te melden. De stichting dankt de gemeente Arnhem voor de snelle en zorgvuldige hulp na de storm.

De sokkel blijft voorlopig leeg.

STUK 1.2 · DE RIJNBODE, WOENSDAG 22 APRIL 2026

Tak valt op bronzen jongetje in Sonsbeek

ARNHEM · VAN ONZE VERSLAGGEVER

De voorjaarsstorm die dinsdag over Gelderland trok, heeft in Park Sonsbeek een slachtoffer van brons gemaakt. Een zware tak van een oude beuk viel rond kwart over vijf 's middags op het beeld *De Luisteraar*, het knielende jongetje met de hand achter het oor dat sinds 1991 aan de rand van het gazon staat.

Het beeld kantelde van de sokkel. Medewerkers van de gemeente zetten de plek direct af. "Gelukkig zat er niemand op het bankje," zei een wandelaar. Het beeld is eigendom van een Arnhemse stichting en wordt deze week opgehaald voor herstel.

Over de maker, Kasper Wolfsen, is weinig bekend. Hij overleed in 1961 op jonge leeftijd in Indonesië. Bij vaste parkbezoekers is het beeld geliefd. "Mijn kleinzoon zet er altijd zijn handje naast," aldus een oudere bezoekster. "Dan luisteren ze samen."

Elders in de stad viel de schade mee. Op de John Frostbrug gold enkele uren een snelheidsbeperking vanwege de harde wind.